

RIKTLINJER

Riktlinjer för skolpliktsbevakning

Antagen av Barn- och ungdomsnämnden 2019-02-06

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Bakgrundsanalys och överväganden	3
2.1	Centrala begrepp	3
3	Inriktning	5
3.1	Elevperspektiv	5
4	Riktlinjens genomförande	5
4.1	Viktiga samarbetspartners och samarbetsformer för genomförandet.....	5
4.2	Resurser för genomförandet	6
4.3	Rutiner för genomförande	6
5	Uppföljning och revidering av riktlinjen	7
5.1	Uppföljning av riktlinjen	7
5.2	Revidering av riktlinjen	7

1 Inledning

Alla barn i Sverige i en viss ålder har en lagstadgad rätt till utbildning, Skollag kapitel 7. En rättighet som också är en lagstadgad skyldighet att använda. Nyköpings kommun har, som hemkommun, ansvar för att alla folkbokförda barn i skolpliktig ålder brukar sin skolrätt och därmed fullgör sin skolplikt. Skolplikt innebär att eleven ska delta i utbildningen om eleven inte har giltiga skäl att utebli. Vårdnadshavare har ett tillsynsansvar och en skyldighet att se till att barnet kommer till skolan. Skolan har ett ansvar för att eleven får en trygg skolgång men också för att eleven deltar i de obligatoriska inslagen.

Hemkommunen tillsynas av Skolinspektionen och kan föreläggas att vidta åtgärder, föreläggandet kan även beläggas med vite. Skolan tillsynas av Skolinspektionen och kan föreläggas att vidta åtgärder, föreläggandet kan även beläggas med vite. Huvudmannen har anmälningsskyldighet till elevens hemkommun om en elev är frånvarande i betydande omfattning utan giltig orsak. Hemkommunen utreder anvarsfrågan och får förelägga vårdnadshavare att uppfylla sitt ansvar, kan även beläggas med vite.

2 Bakgrundsanalys och överväganden

Avsikten med riktlinjen är att säkerställa att hantering av skolpliktsbevakning sker på ett rättssäkert sätt samt att beskriva hur nämnden följer arbetet med ökad skolnärvaro.

Riktlinjen tydliggör ansvarsfördelning och faktorer som starkt påverkar skolnärvaro. Den beskriver också de rutiner som gäller för anmälan av betydande frånvaro till huvudman och hemkommun.

2.1 Centrala begrepp

2.1.1 Ogiltig frånvaro

Frånvaro som inte är godkänd av rektor eller meddelad av vårdnadshavare (då eleven på grund av sjukdom eller annan orsak inte kan delta i skolarbetet).

2.1.2 Ströfrånvaro

Frånvaro som relateras till enstaka tillfällen. Denna frånvaro är den vanligaste typen av frånvaro.

2.1.3 Betydande frånvaro

Frånvaro som sträcker sig över längre sammanhängande perioder. Ska anmälas till huvudmannen och hemkommunen om det finns risk för att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Riktmärke för betydande frånvaro är mer än 20 % av schemalagd undervisning (Skolinspektionen).

2.1.4 Ledighet

Rektor kan bevilja en elev en kortare ledighet. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Ett beslut om ledighet ska grundas på en samlad bedömning av elevens situation. Omständigheter som kan ligga till grund är frånvarons längd, elevens studiesituation, möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen samt hur angelägen ledigheten är för eleven.

2.1.5 Befrielse

Rektor kan besluta om befrielse från att delta i obligatoriska inslag om det finns synnerliga skäl. Beslutet får endast avse enstaka tillfällen under ett läsår.

2.1.6 Annat sätt att fullgöra skolplikten

Ett skolpliktigt barn får medges rätt att fullgöra skolplikten på annat sätt. För att detta ska beviljas krävs att den verksamhet som erbjuds barnet framstår som ett fullgott alternativ till utbildning, behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses och att det ska finnas synnerliga skäl. Bestämmelsen ska tillämpas med stor restriktivitet.

Beslut om att få fullgöra skolplikten på annat sätt fattas av hemkommunen och får bara avse ett år i taget. Om hemkommunen beslutar att en elev ska få fullgöra skolplikten på annat sätt innebär det att kommunens ansvar för att finansiera barnets utbildning upphör. Hemkommunen har tillsynsansvar för verksamheten.

2.1.7 Längre utlandsvistelse

Om familjen flyttar utomlands permanent, och därmed inte längre är folkbokförd i landet, upphör skolplikten. Skolplikten upphör även i de fall då barnet fortfarande är folkbokfört i landet men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands.

I Nyköping tillämpas bedömningen att varaktig vistelse vid en utlandsvistelse är tre månader eller längre.

2.1.8 Föreläggande och vite

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite. Ett vite får endast utdelas om det är klarlagt att vårdnadshavare inte fullgör sitt ansvar. Vitet kan utdelas i två former, engångsvite och löpande vite.

3 Inriktning

Rektor ansvarar för att främja närvaro. Utbildningen ska enligt skollagen utformas så att alla elever garanteras en skolmiljö präglad av trygghet och studiero.

Nämnden är som huvudman angelägen att följa utvecklingen. Alla nivåer ska i det systematiska kvalitetsarbetet fånga upp signaler om var insatser behöver vidtas och att dessa följs upp samt vid behov omprövas. Trygghet och studiero följs upp av nämnden via attitydundersökning samt rapporteras i verksamhetens kvalitetsredovisning av det nationella målområdet "Normer och värden".

Arbetet med att motverka, utreda och åtgärda kränkande behandling har stor betydelse för att främja närvaro. Även denna del behöver följas upp systematiskt på alla nivåer. Flera delar av huvudmannens ansvar för kränkande behandling är delegerade. Som ytterst ansvarig följer nämnden regelbundet upp anmälda delegationsbeslut inom området.

Skolfrånvaro ska följas upp på klass-, enhets- och divisionsnivå. Den samlade bilden ska analyseras kontinuerligt för att tidigt identifiera och bryta frånvarobeteenden.

Hemkommunen har i Barn- och ungdomsnämnden ett politiskt tillsatt utskott för individärenden. Utskottet möjliggör en politisk insyn i beredningsprocessen och skapar tillfälle för politisk dialog med berörda parter innan beslut fattas.

3.1 Elevperspektiv

Alla barn har enligt Barnkonventionen rätt att komma till tals och rätt till inflytande i frågor som berör dem. Hänsyn ska tas till elevens ålder och uppnådda mognad. Av den utredning som görs ska elevens upplevelser framgå och kommunikationen under processen ska underlätta för eleven att komma till tals. Elevperspektivet är viktigt, dels i det förebyggande arbetet med att främja skolnärvaro och dels inför beslut om åtgärder för att minska frånvaron.

4 Riktlinjens genomförande

4.1 Viktiga samarbetspartners och samarbetsformer för genomförandet

För att riktlinjen ska följas och genomföras krävs att den är känd och implementerad i organisationen. Division Barn, utbildning och kultur har ansvar för implementering i verksamheten.

Samverkande myndigheter behöver känna till det lagstadgade kravet på skolplikt samt ha kunskap om de förödande konsekvenser som uppstår för elever som inte går i skolan. Information ges av rektor i samband med enskilda individärenden.

Ansvar för att vidta åtgärder som utgår från god kunskap om elevens behov ur ett helhetsperspektiv, bär såväl vår egen organisation som andra myndigheter. För elevens bästa krävs snabba, kreativa och individanpassade åtgärder från samverkande myndigheter.

4.2 Resurser för genomförandet

Genomförandet kräver inte några ytterligare resurser än de resurser som redan finns inom organisationen och hos samverkansmyndigheter.

4.3 Rutiner för genomförande

Rutin för skolpliktsbevakning:

- Division Barn, utbildning och kultur genomför regelbundna kontroller av att folkbokförda elever med skolplikt fullgör sin skolplikt. Kontrollen genomförs en gång per vecka.
- Divisionen redovisar betydande elevfrånvaro i egen regi terminsvis, samt ytterligare redovisning om särskild anledning finns.

Rutin för skolpliktsanmälan till huvudman och hemkommun:

Alla dokument enligt nedan, inklusive de bilagor som bifogas rektors anmälan, ska diarieföras. Dokument för elev i kommunal regi skickas i Platina.

1. När en utredning om en elevs frånvaro är inledd ska rektor se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. I kommunal regi är utbildningschef huvudmannens ansvarige tjänsteman (delegat). Anmälan görs på avsedd blankett (bilaga 1).
2. När en utredning om elevs frånvaro enligt Skollag 7 kapitel §19 a är inledd hos huvudman ska huvudmannen/delegat snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.
3. Kommunal regi:
  - 3.1. Delegat delges sammanfattad dokumentation av skolenhetens åtgärder samt bakomliggande underlag (bilaga 4).
  - 3.2. Delegat kommunicerar anmälan med vårdnadshavare:
    - 3.2.1. Skolpliktanmälan, information till vårdnadshavare (bilaga 5).
    - 3.2.2. Rektors skolpliktanmälan (bilaga 1).
    - 3.2.3. Erbjuder vårdnadshavare och elev att yttra sig på avsedd blankett (bilaga 2 och 3).
  - 3.3. Delegat bereder ärendet och kommunicerar sitt förslag till beslut med vårdnadshavare två veckor innan beslut fattas (bilaga 6 eller 7).
  - 3.4. Delegat fattar beslut och skickar det till vårdnadshavare och rektor (bilaga 6 eller 7).
  - 3.5. Rektor ansvarar för att bevaka att vårdnadshavare vidtar de åtgärder denne är förelagd att vidta. Rektor rapporterar till delegat enligt överenskommelse.

4. Vid fortsatt betydande frånvaro går ärendet vidare till nämndens utskott för individärenden:
  - 4.1. Fristående huvudman anmäler ny utredning för samma elev. Delegat anmäler fortsatt elevfrånvaro, trots föreläggande, till hemkommunen.
  - 4.2. Nämndens utskott för individärenden bereder ärendet. Kallelse till utskottets möten görs av nämndens ordförande via utskottets sekreterare.
  - 4.3. Utskottet sammanträder med hörande av rektor, delegat och vårdnadshavare.
  - 4.4. Utskottet bedömer om man ska föreslå nämnden att förelägga vårdnadshavaren. Ett föreläggande kan i så fall ges med eller utan vite. Förslaget skrivs i förekommande fall fram för nämndbeslut.
    - 4.4.1. Vårdnadshavare delges utskottets förslag till beslut genom utskick av utskottets sekreterare.
    - 4.4.2. Nämnden fattar beslut om föreläggande med eller utan vite/ej föreläggande.
    - 4.4.3. Rektor bevakar att elevens närvaro ökar i enlighet med kraven i nämndens beslut.
    - 4.4.4. Om kraven i nämndens beslut om föreläggande med vite inte uppfylls ställer ordförande skrivning till förvaltningsrätten med orsak till varför rätten bör utdöma vite.

5 Uppföljning och revidering av riktlinjen

5.1 Uppföljning av riktlinjen

Riktlinjen följs upp via årshjul för systematisk kvalitetsuppföljning samt vid dialogmöte med fristående huvudman.

5.2 Revidering av riktlinjen

Riktlinjen aktualitetsprövas i samband med ny mandatperiod och revideras vid behov under mandatperioden.

5.2.1 Bilagor

1. Skolpliktsanmälan till utbildningschef (delegat)
2. Vårdnadshavares beskrivning av orsaker till barnets frånvaro från skolan
3. Elevens egen beskrivning, därför är jag borta mycket från skolan

4. Rektors sammanfattning av vidtagna åtgärder
5. Skolpliktanmälan, information till vårdnadshavare
6. Beslut om ej föreläggande avseende ej fullgjord skolplikt
7. Beslut om föreläggande utan vite avseende ej fullgjord skolplikt
8. Huvudmannens anmälan till hemkommunen